

Geachte heer/mevrouw,

Met deze reactie wil ik mijn bezwaar kenbaar maken tegen het wetsvoorstel dat toezicht regelt op informeel onderwijs aan kinderen van 4 tot en met 17 jaar. Hoewel het doel om kinderen te beschermen tegen haat, geweld en discriminatie op zichzelf waardevol is, ben ik van mening dat dit voorstel op meerdere vlakken tekortschiet en onbedoeld meer schade dan verbetering kan veroorzaken.

Bezwaren

1. Ongelijke behandeling van onderwijsvormen:

Het wetsvoorstel richt zich specifiek op informeel onderwijs, terwijl vergelijkbare risico's en problematiek ook binnen het formele onderwijs voorkomen. Het lijkt niet gerechtvaardigd om informeel onderwijs strenger te reguleren zonder dezelfde benadering voor het formele onderwijs. Onderwijs in een formele setting kan immers net zo goed kwetsbaarheden vertonen, zoals het aanzetten tot haat, geweld of discriminatie. Het zou een onterecht onderscheid zijn om alleen het informele onderwijs onder strengere controle te stellen, terwijl ook het formele onderwijs dezelfde problemen kan vertonen. Deze ongelijke behandeling van verschillende onderwijsvormen ondermijnt de consistentie van het beleid en creëert mogelijk een onterecht stigma op informele onderwijsvormen, terwijl het formele onderwijs niet op dezelfde manier wordt aangesproken.

2. Ongerechtvaardigde inbreuk op de vrijheid van onderwijs:

Het wetsvoorstel biedt de overheid uitgebreide bevoegdheden om in te grijpen bij informele onderwijsactiviteiten zonder duidelijke, objectieve criteria voor wat onder "haat", "geweld" of "discriminatie" valt. Dit risico van overheidsinterventie is problematisch omdat het de vrijheid van onderwijs en opvoeding kan ondermijnen. Ouders hebben het recht om onderwijs te kiezen dat past bij hun religieuze, levensbeschouwelijke of pedagogische overtuigingen, zoals gegarandeerd wordt in artikel 23 van de Grondwet en artikel 2 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Het wetsvoorstel dreigt dit recht in gevaar te brengen door te veel macht te verschaffen aan de Inspectie van het Onderwijs zonder adequate waarborgen tegen misbruik.

3. Vage en subjectieve criteria:

De termen “haat”, “geweld” en “discriminatie” zijn in het wetsvoorstel onvoldoende gedefinieerd. Dit opent de deur voor subjectieve interpretaties en maakt het voor toezichthouders mogelijk om willekeurig in te grijpen in onderwijsvormen die mogelijk niet voldoen aan de norm die het wetsvoorstel voor ogen heeft. Dit kan leiden tot onterecht toezicht, waarbij informele onderwijsvormen die waarde hechten aan culturele of religieuze overtuigingen onterecht als risicovol worden bestempeld, zonder daadwerkelijk bewijs van schadelijk gedrag. Een duidelijker en objectiever kader is essentieel om ervoor te zorgen dat deze wet niet misbruikt wordt.

4. Onterecht gericht op specifieke onderwijsmodellen: Het wetsvoorstel lijkt te impliceren dat informeel onderwijs in veel gevallen aanzet tot extremisme of onwenselijk gedrag, wat een stigmatiserend effect heeft. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op religieus geïnspireerd onderwijs, zoals islamitische basisscholen. Terwijl het waar is dat er bepaalde risico's kunnen zijn in verschillende onderwijsvormen, is het onterecht om een breedtoegankelijke wet in te voeren die deze onderwijsvormen automatisch verdenkt van dergelijke gedragingen. Het wetsvoorstel moet zich niet richten op specifieke onderwijsvormen, maar in plaats daarvan kijken naar concrete gevallen van misbruik en onveilige situaties. Het gevaar van deze benadering is dat onderwijsinstellingen onterecht in een negatieve hoek worden gedrukt zonder bewijs van schadelijk gedrag.

5. Disproportionele gevolgen voor informeel onderwijs: Informeel onderwijs speelt een belangrijke rol in de culturele en pedagogische diversiteit van ons onderwijssysteem. Het biedt ouders en kinderen de mogelijkheid om onderwijs te kiezen dat aansluit bij hun overtuigingen en waarden. Het wetsvoorstel kan deze diversiteit echter bedreigen door het introduceren van strikte controlemechanismen die vaak te rigide en niet-gepast zijn voor informele settings. Dit kan ertoe leiden dat informele onderwijsinstellingen, die belangrijk zijn voor bepaalde gemeenschappen, ontmoedigd worden om verder te opereren, wat de keuzevrijheid voor ouders en kinderen ernstig beperkt.

6. Risico van onterecht ingrijpen zonder voldoende waarborgen:

Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid voor de Inspectie van het Onderwijs om te onderzoeken op basis van “vermoedens” van haat of discriminatie. Deze vage

formulering maakt het mogelijk dat er zonder harde bewijsvoering ingegrepen kan worden, wat leidt tot onterecht ingrijpen in bijvoorbeeld onderwijsinstellingen die op geen enkele manier een gevaar vormen. Dit kan leiden tot onterecht negatieve publiciteit voor scholen die niet voldoen aan de gestelde normen zonder dat er een gerechtvaardigd risico is.

Alternatieve benadering

Om de doelstellingen van het wetsvoorstel op een rechtvaardige en proportionele manier te realiseren, stel ik voor om het volgende te overwegen:

- Duidelijke en objectieve criteria: Definieer wat precies onder “haat”, “geweld” en “discriminatie” valt, zodat willekeurige inspecties worden voorkomen. Dit zorgt voor een eerlijker toezicht en voorkomt dat instellingen onterecht worden gecontroleerd.
- Vrijwillige samenwerking met onderwijsinstellingen: In plaats van rigide controlemechanismen, kan er ruimte worden geboden voor samenwerking met onderwijsinstellingen, waarbij zij zelf verantwoordelijkheid nemen voor het naleven van basale normen, zoals veiligheid en respect voor mensenrechten.
- Evenwichtig toezicht: Het toezicht moet gericht zijn op het oplossen van echte problemen en niet op het stigmatiseren van onderwijsinstellingen die proberen onderwijs aan te bieden volgens hun levensbeschouwelijke overtuigingen. Dit kan door dialoog en voorlichting in plaats van het opleggen van strenge en mogelijk schadelijke regelgeving.

Conclusie

Ik verzoek u dringend om het wetsvoorstel te heroverwegen en aan te passen om de fundamentele rechten van ouders en onderwijsinstellingen te beschermen. Het voorstel, zoals het nu is geformuleerd, biedt onvoldoende garanties tegen onterecht ingrijpen en kan de vrijheid van onderwijs ernstig beperken. Er moet ruimte zijn voor diversiteit in onderwijs, zonder onterecht toezicht en ondermijning van het recht van ouders om onderwijs te kiezen dat in lijn is met hun overtuigingen.

Ik hoop dat u mijn bezwaren serieus overweegt en het wetsvoorstel op een evenwichtige herzielt, zodat het de juiste bescherming biedt zonder de vrijheid van onderwijs onterecht te beperken